

EUROPOS KRAŠTOVAIZDŽIO KONVENCIJA

PREAMBULE

Šia Konvencija pasirašiusios Europos Tarybos valstybės narės,

manydamos, kad Europos Tarybos tikslas yra siekti didesnes savo nariu vienybes, idant butu saugomi ir lgyvendinami ju bendra pavelda atitinkantys idealai ir principai ir kad šio tikslo yra siekiama visu pirma susitarimais ekonomikos ir socialineje srityse;

suinteresuotos siekti subalansuotos pletros, grindžiamos socialiniu reikmiu, ekonomines veiklos ir aplinkos santykiu pusiausvyra ir darna;

pabreždamos, kad kraštovaizdis vaidina svarbu visuomenei rupima vaidmenl kultūros, ekologijos, aplinkos bei socialineje srityse ir yra ekonominei veiklai palankus išteklius, kurio apsauga, tvarkymas ir planavimas gali padeti kurti darbo vietas;

žinodamos, kad kraštovaizdis padeda formuoti vietos kultura ir yra viena iš pagrindiniu Europos gamtos ir kultūros paveldo sudedamuju daliu, prisidedanciu prie žmoniu geroves ir ltvirtinanciu Europos savastl;

pripažindamos, kad kraštovaizdis yra svarbi gyvenimo kokybes dalis žmonems visur: miesto ir kaimo vietovese, sunykusiose ir gerai sutvarkytose vietovese, pripažintose nepaprasto grožio vietovese ir lprastinese vietovese;

pažymedamos, kad žemes ukio, miškininkystes, pramonės ir naudinguju iškasenu gavybos budu, taip pat teritoriju planavimo, miestu planavimo, transporto, infrastruktūros, turizmo bei poilsio formu raida ir dar bendresniu mastu pasaulio ekonomikos pokyciai paspartino kraštovaizdžiu transformacija;

noredamos atsiliepti l visuomenes nora geretis gerai sutvarkytais kraštovaizdžiais ir aktyviai dalyvauti kuriant kraštovaizdžius;

tikedamos, kad kraštovaizdis yra vienas iš svarbiausiu individualios ir socialines geroves elementu ir kad del jo apsaugos, tvarkymo ir planavimo kiekvienam atsiranda teises ir pareigos;

atsižvelgdamos l jau esancius tarptautinio lygmens teises tekstus gamtos ir kultūros apsaugos ir tvarkymo, regionu ir vietoviu planavimo, vietos savivaldos ir transnacionalinio bendradarbiavimo srityse, ypac l Konvencija del Europos laukines gamtos ir gamtines aplinkos apsaugos (Bernas, 1979 m. rugsejo 19 d.), Konvencija del Europos architektūros paveldo apsaugos (Granada, 1985 m. spalio 3 d.), Europos konvencija del architektūros paveldo apsaugos (nauja redakcija) (La Valeta, 1992 m. sausio 16 d.), Europos konvencija del bendradarbiavimo per sienas tarp teritoriniu bendriju ir valdžios organu (Madridas, 1980 m. gegužes 21 d.) ir jos papildomus protokolus, Europos vietos savivaldos chartija (Strasburas, 1985 m. spalio 15 d.), Biologines lvaivoves konvencija (Rio de Žaneiras, 1992 m. birželio 5 d.), Pasaulinio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencija (Paryžius, 1972 m. lapkricio 16 d.) ir Konvencija del prieinamumo prie informacijos, visuomenes dalyvavimo priimant sprendimus ir teises kreiptis l teisesaugos institucijas aplinkos apsaugos klausimais (Orhusas, 1998 m. birželio 25 d.);

pripažindamos, kad Europos kraštovaizdžiu kokybe ir Ivaivove yra bendras išteklius ir kad svarbu bendradarbiauti siekiant jį saugoti, tvarkyti ir planuoti;

noredamos pateikti nauja teises dokumenta, išimtinai skirta visu kraštovaizdžiu Europoje apsaugai, tvarkymui ir planavimui,

s u s i t a r e:

I SKYRIUS – BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis – Apibrezimai

Šioje Konvencijoje:

a „kraštovaizdis“ – tai žmoniu suvokiama vietove, kurios pobudl nuleme gamtos ir (arba) žmonijos faktoriu veikimas ir saveika;

b „kraštovaizdžio politika“ – tai kompetentingu valdžios instituciju bendru principu, strategiju ir gairiu, leidžianciu imtis konkreciu priemoniu kraštovaizdžiams saugoti, tvarkyti ir planuoti, raiška;

c „kraštovaizdžio kokybes tikslas“ – tai konkrečiam kraštovaizdžiui kompetentingu valdžios instituciju parengta žmoniu siekimu formuluote atsižvelgiant I ju apylinkes kraštovaizdžio ypatumus;

d „kraštovaizdžio apsauga“ – tai veiksmai, kuriais siekiama išsaugoti ir palaikyti kraštovaizdžiui svarbias arba budingas ypatybes, pateisinami jo paveldo verte, atsiradusia del naturaliai susiformavusio gamtovaizdžio ir (arba) žmoniu veiklos;

e „kraštovaizdžio tvarkymas“ – tai veikseną atsižvelgiant I subalansuotos pletros perspektyva, kuria siekiama užtikrinti nuolatine kraštovaizdžio priežiura, kad butu galima orientuoti ir derinti pokycius, kuriuos sukelia socialiniai, ekonominiai ir aplinkos raidos procesai;

f „kraštovaizdžio planavimas“ – tai aiškiai I ateitl orientuota veikseną, kuria siekiama tobulinti, atkurti arba kurti kraštovaizdžius.

2 straipsnis – Taikymo sritis

Priklausomai nuo 15 straipsnio nuostatu ši Konvencija yra taikoma visai Šaliu teritorijai ir apima naturalios gamtos, kaimo, miesto ir miesto apylinkiu vietoves. Ji aprepia žeme, vidaus vandenis ir juru vietoves. Ji taikoma kraštovaizdžiams, kurie galetu buti laikomi nuostabiais, ir Iprastiniams ar sunykusiems kraštovaizdžiams.

3 straipsnis – Tikslai

Šios Konvencijos tikslai – skatinti kraštovaizdžiu apsauga, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais.

II SKYRIUS – NACIONALINES PRIEMONES

4 straipsnis – Pareigu padalijimas

Kiekviena Šalis šia Konvencija, konkrečiai 5 ir 6 straipsnius, Igyvendina pagal savo valdžiu padalijimą, laikydamosi savo konstituciniu principu ir administracines tvarkos bei gerbdama subsidiarumo principa ir atsižvelgdama I Europos vietos savivaldos chartija. Nenukrypdama nuo šios Konvencijos nuostatu, kiekviena Šalis derina šios Konvencijos Igyvendinimą su savo politikos kryptimis.

5 straipsnis – Bendro pobudžio priemonės

Kiekviena Šalis Isipareigoja:

a Iteisinti kraštovaizdį kaip svarbia žmonės supancios aplinkos sudedamąją dalį, ju bendro kultūros ir gamtos paveldo apraška bei ju savasties pagrinda;
b nustatyti ir Igyvendinti kraštovaizdžio politika, kuria siekiama saugoti, tvarkyti ir planuoti kraštovaizdį imantis 6 straipsnyje nustatytu konkrečiu priemoniu;
c nustatyti placiosios visuomenės, vietos ir regionu valdžios instituciju bei kitu dalyviu, suinteresuotu b punkte paminetos kraštovaizdžio politikos apibrežimu ir Igyvendinimu, dalyvavimo tvarka;
d integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį I savo teritoriju ir miestu planavimo politika bei savo kultūros, aplinkos, žemės ukio, socialine ir ekonomine politika, taip pat I kiekviena kita politikos srityje, galincia tureti poveikio kraštovaizdžiui.

6 straipsnis – Konkrecios priemonės

A Supratingumo didinimas

Kiekviena Šalis Isipareigoja didinti visuomenės, privacių organizacijų ir valdžios institucijų supratingumą apie kraštovaizdžio vertę, ju vaidmenį ir pokyčius.

B Profesinis rengimas ir švietimas

Kiekviena Šalis Isipareigoja skatinti:

a kraštovaizdžio vertinimo ir tvarkymo specialistų rengimą;
b kraštovaizdžio politikos, apsaugos, tvarkymo ir planavimo daugiadalykes mokymo programas privataus ir viešojo sektoriaus profesionalams bei atitinkamoms asociacijoms;
c mokyklų ir universitetų kursus, kurie atitinkamose dalykinėse srityse butų skirti su kraštovaizdžio siejamoms vertybėms ir klausimams, kuriuos kelia jo apsauga, tvarkymas ir planavimas.

C Nustatymas ir vertinimas

1 Aktyviai dalyvaujant 5 straipsnio c punkte numatytiems suinteresuotiems dalyviams, kad galetu pagerinti savo kraštovaizdžio pažinimą, kiekviena Šalis Isipareigoja:

a i visoje teritorijoje nustatyti savo kraštovaizdžius;
ii analizuoti ju charakteristikas ir juos keiciancius veiksnius;
iii atkreipti dėmesį I pokyčius;
b šitaip nustatytus kraštovaizdžius Ivertinti atsižvelgiant I suinteresuotu dalyviu ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriama ypatinga vertė.

2 Nustatymas ir vertinimas yra atliekami vadovaujantis patirties ir metodologijos mainais, organizuojamais tarp Šalių Europos mastu pagal 8 straipsnį.

D Kraštovaizdžio kokybės tikslai

Kiekviena Šalis Isipareigoja po konsultacijų su visuomene pagal 5 straipsnio c punkta nustatytiems ir Ivertintiems kraštovaizdžiams apibrežti kraštovaizdžio kokybės tikslus.

E Igyvendinimas

Kad kraštovaizdžio politika butų Igyvendinama, kiekviena Šalis Isipareigoja priimti kraštovaizdžio apsaugai, tvarkymui ir (arba) planavimui skirtus teises dokumentus.

III SKYRIUS – BENDRADARBIAVIMAS EUROPOS MASTU

7 straipsnis – Tarptautinės politikos kryptys ir programos

Šalys Isipareigoja bendradarbiauti svarstant su kraštovaizdžio susijusius tarptautinės politikos kryptis bei programų aspektus ir, jeigu tinka, rekomenduoti atsižvelgti jose I kraštovaizdžio svarbą.

8 straipsnis – Savitarpio pagalba ir keitimasis informacija

Šalys Isipareigoja bendradarbiauti, kad padidintu priemonių, kurių imamasi pagal šios Konvencijos straipsnius, veiksmingumą, būtent:

- a teikti viena kitai su kraštovaizdžio reikalais susijusia technine ir moksline pagalba kartu kaupiant patirtį ir dalijantis ja bei moksliniu tyrimu projektu rezultatais;
- b skatinti kraštovaizdžio specialistų mainus, ypač mokymo ir informavimo tikslais;
- c keistis informacija visais su šios Konvencijos nuostatomis susijusiais klausimais.

9 straipsnis – Transnacionaliniai kraštovaizdžiai

Šalys skatina vietos ir regionų transnacionalinį bendradarbiavimą bei prireikus rengia ir įgyvendina bendras kraštovaizdžio programas.

10 straipsnis – Konvencijos įgyvendinimo priežiūra

1 Pagal Europos Tarybos statuto 17 straipsnį Isteigti esami kompetentingi ekspertų komitetai Europos Tarybos Ministrų komitetas skiria būti atsakingais už Konvencijos įgyvendinimo priežiūrą.

2 Po kiekvieno ekspertų komiteto posėdžio Europos Tarybos Generalinis Sekretorius Ministrų komitetui perduoda pranešimą apie nuveiktą darbą ir Konvencijos veikimą.

3 Ekspertų komitetai pasiūlo Ministrų komitetui Europos Tarybos apdovanojimo už kraštovaizdžio suteikimo kriterijus ir jų reglamentuojančias taisykles.

11 straipsnis – Europos Tarybos apdovanojimas už kraštovaizdį

1 Europos Tarybos apdovanojimas už kraštovaizdį yra pasižymėjimo ženklas, suteikiamas vietos ir regionų valdžios institucijoms ir jų grupėms, kurios, konkrečiai įgyvendindamos šalies kraštovaizdžio politiką, emėsi tokios politikos ar priemonių saugoti, tvarkyti ir (arba) planuoti savo kraštovaizdžius, kurios pasirodė turincios ilgalaikį poveikį ir dėl to gali būti pavyzdys kitoms Europos teritorines valdžios institucijoms. Šis pasižymėjimo ženklas taip pat gali būti suteikiamas nevyriausybinėms organizacijoms už ypatingai didelę inaišą I kraštovaizdžio apsauga, tvarkyma ar planavima.

2 Paraišką gauti Europos Tarybos apdovanojimą už kraštovaizdį Šalys pateikia 10 straipsnyje paminėtiems ekspertų komitetams. Pasiėnio vietos ir regionų valdžios institucijos bei atitinkamos vietos ir regionų valdžios institucijų grupės gali pateikti paraišką, jeigu jos ta kraštovaizdį kartu tvarko.

3 Remdamasis 10 straipsnyje paminėtu ekspertų komitetu pasiūlymais, Ministrų komitetas nustato ir paskelbia Europos Tarybos apdovanojimo už kraštovaizdį suteikimo kriterijus, priima atitinkamas taisykles ir skiria ta apdovanojimą.

4 Europos Tarybos apdovanojimas už kraštovaizdį turi skatinti ši apdovanojimą gavusiuosius užtikrinti subalansuota atitinkamu kraštovaizdžio vietovių apsauga, tvarkyma ir (arba) planavima.

IV SKYRIUS – BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis – Ryšys su kitais teises dokumentais

Šios Konvencijos nuostatos neatmeta griežtesniu kraštovaizdžio apsaugos, tvarkymo ir planavimo nuostatu, nustatytu kituose esamuose ar busimuose privalomuose nacionalines ar tarptautines teises dokumentuose.

13 straipsnis – Pasirašymas, ratifikavimas ir Isigaliojimas

1 Ši Konvencija yra pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms. Ji yra ratifikuojama, priimama arba patvirtinama. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

2 Ši Konvencija Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai dešimt Europos Tarybos valstybių narių yra pareiškusių apie savo sutikimą išsipareigoti laikytis Konvencijos pagal šio straipsnio pirmos dalies nuostatas.

3 Kiekvienai pasirašiusiai valstybei, kuri vėliau pareiškia apie savo sutikimą išsipareigoti laikytis Konvencijos, ji Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai ji deponuoja ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentą.

14 straipsnis – Prisijungimas

1 Šiai Konvencijai Isigaliojus, Europos Tarybos Ministrų komitetas gali pakviesti Europos Bendriją ir kiekvieną Europos valstybę, kuri nėra Europos Tarybos narė, prisijungti prie Konvencijos daugumos sprendimu, kaip nustatyta Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte, ir Šalių, turinčių teisę užimti vietas Ministrų komitete, vieningu pritarimu.

2 Kiekvienai prisijungiančiai valstybei arba Europos Bendrijai, jai prisijungus, ši Konvencija Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui deponuojamas prisijungimo dokumentas.

15 straipsnis – Teritorinis taikymas

1 Kiekviena valstybė arba Europos Bendrija, pasirašydamos arba deponuodamos savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją arba teritorijas, kurioms Konvencija yra taikoma.

2 Kiekviena Šalis gali vėliau Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pareiškimu išplesti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai tame pareiškime nurodytai teritorijai. Tokiai teritorijai Konvencija Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna pareiškimą.

3 Kiekvienas pareiškimas, padarytas pagal šio straipsnio pirmą ir antrą dalis, dėl bet kurios tokio pareiškime paminėtos teritorijos gali būti Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu atšauktas. Toks atšaukimas Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna pranešimą.

16 straipsnis – Denonsavimas

1 Kiekviena Šalis Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui adresuotu pranešimu gali bet kada denonsuoti šią Konvenciją.

2 Toks denonsavimas Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai Generalinis Sekretorius gauna pranešimą.

17 straipsnis – Pakeitimai ir papildymai

1 Kiekviena Šalis arba 10 straipsnyje paminėti ekspertų komitetai gali siūlyti šios Konvencijos pakeitimus ir papildymus.

2 Apie kiekvieną pasiūlymą dėl pakeitimo ar papildymo pranešama Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui, kuris perduoda jį Europos Tarybos valstybėms narėms, kitoms Šalims ir kiekvienai Europos valstybei, nesanciai Europos Tarybos narė, pakviestai prie šios Konvencijos prisijungti pagal 14 straipsnio nuostatas.

3 10 straipsnyje paminėti ekspertų komitetai išnagrinėja kiekvieną pasiūlytą pakeitimą ar papildymą ir trijų ketvirtadaliu Šalių atstovų balsu dauguma patvirtinta teksta pateikia Ministrų komitetui tvirtinti. Ministrų komitetui Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte nustatyta balsu dauguma ir Šalims, turintiems teisę užimti vietas Ministrų komitete, vieningu pritarimu patvirtinus šį tekstą, jis yra siunčiamas Šalims priimti.

4 Kiekvienas pakeitimas ar papildymas jį priėmusiems Šalims Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiais nuo tos dienos, kai apie priėmimą yra Generaliniam Sekretoriui pranešusios trys Europos Tarybos valstybės narės. Kiekvienai Šaliai, kuri jį priima vėliau, toks pakeitimas ar papildymas Isigalioja pirmąją mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiais nuo tos dienos, kai ta Šalis apie priėmimą praneša Generaliniam Sekretoriui.

18 straipsnis – Pranešimai

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius Europos Tarybos valstybėms narėms, kiekvienai valstybei arba Europos Bendrijai, prisijungusioms prie šios Konvencijos, praneša apie:

- a kiekviena pasirašyma;
- b kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- c kiekviena šios Konvencijos Isigaliojimo pagal 13, 14 ir 15 straipsnius data;
- d kiekviena pareiškima, padaryta pagal 15 straipsnį;
- e kiekviena denonsavima pagal 16 straipsnį;
- f kiekviena pasiūlyma dėl pakeitimo ar papildymo, kiekviena pakeitima ar papildyma, patvirtinta laikantis 17 straipsnio, ir jo Isigaliojimo data;
- g kiekviena kita su šia Konvencija susijusi akta, pranešima, informacija ar komunikata.

Tai patvirtindami toliau nurodyti Įgaliojtieji asmenys pasirašė šia Konvencija.

Priimta 2000 m. spalio 20 d. Florencijoje, Italijoje angli ir prancūzų kalbomis. Abu tekstai turi vienodą teisinę galią ir vienu egzemplioriumi deponuojami Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei ir kiekvienai valstybei arba Europos Bendrijai, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos, pasiūcia patvirtintas kopijas.